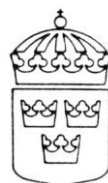

Motion till riksdagen

1988/89:N443

av Hans Rosengren (s)

Biogasanläggningar

Mot.
1988/89
N443–450

Bakgrund

Att organiskt material vid s.k. anaerob (d.v.s. utan lufttillträde) nedbrytning ger upphov till metan, i dessa sammanhang ofta kallad sumpgas, är väl känt. I kärr och grunda sjöar liksom i gödselstackar och soptippar bildas metan, som ofta får "bubbla upp" utan kontroll.

I flera kommuner i landet har man börjat ta till vara metanproduktionen i kommunala soptippar. Det är därvid fråga om en relativt okontrollerad anaerob jäsning som dock vid en noggrann täckning av tippen kan ge avsevärda gasmängder.

Av större intresse är emellertid de försök, som genomförs i bl.a. Ludvika och Smedjebackens kommuner med kontrollerad, anaerob jäsning av rötslam från kommunala reningsverket och kommunala sopor. På några håll förekommer också jäsning av gödsel i biogasanläggningar.

Exempel från Danmark visar på möjligheten att kombinera biogasproduktion från gödsel, rötslam och källsorterade sopor, bl.a. en uppmärksammas anläggning i Vegger.

Det intressanta med den nämnda och liknande anläggningar i Danmark, Västtyskland och Nederländerna är att den producerade metangasen primärt leds till en dieselmotor med direkt kopplad generator för elproduktion. Den nämnda anläggningen i Vegger har en generatoreffekt på 118 kW. Normalt går generatorn ca 600–700 timmar per månad beroende av aktuellt elbehov och ger sålunda en elproduktion av storleksordningen 80 MWh/månad. Kylvärmens och avgasenergin från dieselmotorn samt förbränningen av metangasen i en gaspanna används till ett fjärrvärmenät i närliggande by.

Biogasanläggningarnas möjlighet till energiproduktion (metangas för direktdistribution eller för användning i värmecentral för uppvärmning av närområde samt vid behov elproduktion) är naturligtvis nationalekonomiskt och regionalpolitiskt intressant i sig. En ytterligare aspekt på anaerob biogasproduktion är den nedbrytning av organisk substans detta innebär. Förutom att det organiska avfallet kan tas om hand för ett meningsfullt ändamål medför den anaeroba nedbrytningen under kontrollerade betingelser att sjukdomsalstrande bakterier och parasiter avdödas och att avfallet blir luktfritt. Omhändertagande av restprodukterna från en biogasanläggning som gödning är således problemfritt och inte störande för bostäder etc. i anslutning till jordbruksmarker.

Jäsning av organiskt avfall i en biogasanläggning kan således "omvandla"

avfallshanteringen från ett ofta illaluktande problem till en energiproduktion för lokal användning, i form av metangas för distribution eller användning i fjärrvärmenät och/eller för lokal distribution t.ex. i samband med avbrott i elleveranser eller vid toppförbrukningssituationer.

Mot. 1988/89
N443

Förslag till åtgärder

Som framgår av ovanstående kan biogasanläggningar baserade på organiskt avfall från jordbruk, industri och boende ge väsentliga miljö- och energimässiga fördelar ur såväl lokal som regional och nationell synpunkt. Av speciellt stor betydelse kan denna teknik vara för att öka det nationella och regionala och lokala oberoendet inom energiförsörjningen.

Även om det finns erfarenheter från främst utländska anläggningar men också svenska måste ändå noteras att tekniken i dag är i sin linda. Det är kanske inte i så stor utsträckning en fråga om brister i det grundläggande kunnandet kring tekniken utan främst brister i erfarenheter från anläggningar, som varit i drift under längre tidsperioder. Främst synes ett behov föreligga när det gäller driftsäkerheten för vissa komponenter som ännu inte har provats ut i tillräcklig omfattning.

Slutligen har informationen om svenska och utländska erfarenheter från biogasanläggningar av denna typ varit bristfällig. Det finns således ofta inte tillräckligt beslutsunderlag för att möjliggöra ett ställningstagande i kommunerna. Däremot bedöms att det inom landet finns erforderlig expertis för att – åtminstone i ett inledningsskede – genomföra tekniska och ekonomiska bedömningar av biogasanläggningar.

För att möjliggöra och underlätta en utveckling av biogasanläggningar i Sverige bör

a) styrelsen för teknisk utveckling och statens industriverk stimulera teknisk utveckling och utprovning av driftsäkra komponenter för biogasanläggningar.

b) länsstyrelserna ges uppdraget och de erforderliga medlen för att informera kommunerna om de möjligheter som biogasanläggningar för omhändertagande av rötslam från avloppsvattenrening, källsorterade sopor, organiskt industriavfall och/eller gödsel kan ge, samt för medfinansiering av teknisk-ekonomiska utredningar,

c) åtgärder vidtas för att undanröja de eventuella hinder som finns i dag och för att skapa förutsättningar för finansiering av uppförande och igångkörning av biogasanläggningar i kommunerna, samt

d) elkraftproducenter och distributörer vidta åtgärder för att underlätta för kommuner att teckna avtal om försäljning av lågspänningskraft från biogasanläggningar.

För att ge ytterligare underlag för fortsatta biogassatsningar bör snarast ett antal svenska referensanläggningar byggas.

Hemställan

Mot. 1988/89

N443

Med hänvisning till det ovan anförda hemställs

att riksdagen som sin mening ger regeringen till känna vad som i motionen anförts om behovet av insatser för utveckling av biogasanläggningar.

Stockholm den 25 januari 1989

Hans Rosengren (s)